

Měnový forward (FX forward) – prodej cizí měny

Definice kontraktu:

Kontrakt je založen na nákupu/prodeji jedné měny za jinou měnu v budoucnu za předem dohodnutý kurz. Vypořádání obchodu tedy proběhne forwardovou valutou (zpravidla delší než 2 pracovní dny od data sjednání obchodu).

Základní účetní zápisy:

Dle Zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. je dle §27 o derivátech účtováno v reálné hodnotě. Postupy účtování jsou blíže upraveny ve Vyhlášce č. 500/2002 Sb., v Českém účetním standardu pro podnikatele č. 009 (který se však odkazuje na Vyhlášku č. 501/2002 Sb. a České účetní standardy pro finanční instituce).

Příklad:

Společnost se rozhodla 8.2.2013 prodat 100 000 USD u společnosti AKCENTA CZ s vypořádáním k 8.3.2013, aby si zajistila budoucí devizový kurz. Dohodnutý (forwardový) kurz činil 20,40 Kč/USD, aktuální spotový devizový kurz ke dni uzavření (vyhlášený ČNB) činil 20,365 Kč/USD.

Shrnutí podmínek měnového forwardu z pohledu společnosti:

	Typ transakce	Datum vypořádání	Sjednaný devizový kurz	Částka cizí měny
Prodej cizí měny	forward	8.3.2013	20,40 Kč/USD	-100 000 USD

Přehled devizových kurzů:

Datum	Devizový kurz ČNB	Poznámka
8.2.2013	20,365 Kč/USD	datum uzavření
28.2.2013	20,60 Kč/USD	datum účetní závěrky
8.3.2013	20,80 Kč/USD	datum vypořádání

Účetní zachycení produktu:

Pro zachycení účetních operací byly použity syntetické účty v členění podle postupů účtování pro podnikatele. V roce 2013 byla vymezena pouze směrná účtová osnova a volba a definice příslušných

syntetických účtů je v pravomoci účetní jednotky. Korunový ekvivalent dolarové části transakce představuje fakticky podrozvahový závazek, korunová část transakce naopak podrozvahovou pohledávku.

Den uzavření transakce 8.2.2013:

V den uskutečnění transakce dochází k zachycení budoucích pohledávek a závazků z devizového forwardu na podrozvahové účty. Jednotlivé podrozvahové účty by měly být definovány v účtovém rozvrhu společnosti. V našem případě budou zápisy například následující:¹

MD 751 Pohledávky z devizových forwardů	2 040 000
Dal 790 Pomocné účty	2 040 000
MD 790 Pomocné účty	(100 000 USD) 2 036 500
Dal 752 Závazky z devizových forwardů	(100 000 USD) 2 036 500

Vypořádání kontraktu – 8.3.2013:

Varianta 1 – mezi dnem uzavření transakce a dnem vypořádání není den účetní závěrky

K datu vypořádání byl kurz ČNB 20,80 Kč/USD. Společnost realizovala ztrátu z uzavřeného měnového forwardu ve výši 40 000 Kč ($100\,000\text{ USD} * (\text{aktuální ČNB kurz } 20,80\text{ Kč/USD k datu vypořádání} - \text{dohodnutý forwardový kurz } 20,40\text{ Kč/USD})$). Účtování bude následující:

MD 221 Bankovní účty (Kč)	2 040 000
Dal 221 Bankovní účty (USD)	(100 000 USD) 2 080 000
MD 567 Náklady z derivátových operací	40 000

Forward je zároveň odúčtován z podrozvahy:²

MD 790 Pomocné účty	2 040 000
Dal 751 Pohledávky z devizových forwardů	2 040 000
MD 752 Závazky z devizových forwardů	(100 000 USD) 2 036 500
Dal 790 Pomocné účty	(100 000 USD) 2 036 500

Varianta 2 - mezi dnem uzavření transakce a dnem vypořádání je den účetní závěrky

¹ Podrozvahové zápisy nejsou z pohledu Vyhlášky č. 500/2002 Sb. vyžadovány, nicméně pro účely sestavení účetní závěrky je nutné významné podrozvahové expozice zveřejnit v příloze účetní závěrky.

² Nepovinné, viz poznámka pod čarou 1

Den účetní závěrky

Pokud by společnost měla datum účetní závěrky přede dnem vypořádání kontraktu (např. 28.2.2013), je nutno účtovat o reálné hodnotě derivátu. V případě kdy by reálná hodnota kontraktu k rozvahovému dni byla stanovena jako kladná ve výši 17 900 Kč³, účetní zápis by byl následující:

MD 373 Pohledávky z pevných termínových operací	17 900
Dal 667 Výnosy z derivátových operací	17 900

Pokud by reálná hodnota kontraktu byla záporná ve výši 17 900 Kč, společnost by realizovala kurzovou ztrátu a účetní zápis by byl následující:

MD 567 Náklady z derivátových operací	17 900
Dal 373 Závazky z pevných termínových operací	17 900

Rovněž je třeba přecenit na podrozvaze dolarovou část transakce devizovým kurzem k datu účetní závěrky. Pokud by byl k datu účetní závěrky kurz ČNB 20,60 Kč/USD, Společnost by účtovala v podrozvaze o přecenění dolarové části transakce ve výši 16 500 Kč ($100\,000\text{ USD} * 20,60\text{ Kč/USD} - 100\,000\text{ USD} * 20,365\text{ Kč/USD}$) na výslednou hodnotu 2 060 000 Kč.

MD 752 Závazky z devizových forwardů	23 500
Dal 790 Pomocné účty	23 500

Den vypořádání kontraktu

Z celkového (zde záporného) výsledku transakce ve výši 40 000 Kč již bylo 17 900 Kč účtováno do výsledku hospodaření předchozího účetního období (uvažujeme zde variantu, kdy k datu účetní závěrky měl derivát zápornou reálnou hodnotu), proto se nyní do výsledku hospodaření doúčtuje rozdíl, tj. 22 100 Kč.

MD 567 Náklady z derivátových operací	22 100
Dal 373 Závazky z pevných termínových operací	22 100

Vypořádání forwardu:

MD 221 Bankovní účty (Kč)	2 040 000
Dal 221 Bankovní účty (USD)	(100 000 USD) 2 080 000
Dal 373 Pohledávky z pevných termínových operací	40 000

³ Reálnou hodnotu derivátu k datu účetní závěrky je nutné stanovit (viz např.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Forwardov%C3%BD_kontrakt)

Forward je zároveň odúčtován z podrozvahy:⁴

MD 790 Pomocné účty	2 040 000
Dal 751 Pohledávky z devizových forwardů	2 040 000
MD 752 Závazky z devizových forwardů	(100 000 USD) 2 060 000
Dal 790 Pomocné účty	(100 000 USD) 2 060 000

Zdanění:

Zdanění derivátů obecně vychází ze zaúčtování.

Den uskutečnění transakce

Ke dni uskutečnění transakce nevznikají žádné dopady do základu daně z příjmů právnických osob.

Přecenění, den účetní závěrky a vypořádání kontraktu

Přecenění měnového forwardu zůstává v základu daně, tzn. představuje zdanitelný výnos nebo daňový náklad.

Dle výkladu Generálního finančního ředitelství kurzové zisky nebo ztráty (i nerealizované), které vznikly ke dni účetní závěrky nebo vypořádání transakce, vstupují do základu daně z příjmů společnosti.

⁴ Nepovinné, viz poznámka pod čarou 1